

Akademien för hälsa, vård och välfärd
Avdelningen för psykologi

Unga kvinnors självbild och motivation att utföra skönhetsingrepp

Maryam Semo

Kandidatuppsats i psykologi, VT 2022
Kurskod: PSA122
Program: Beteendevetenskapliga programmet
Handledare: Magnus Elfström
Examinator: Carina Loeb

Unga kvinnors självbild och motivation att utföra skönhetsingrepp

Maryam Semo

Självbilden hos unga kvinnor kan vara negativ, som bidrar till att individer vill på olika sätt förbättra sin självbild, genom exempelvis olika typer av skönhetsingrepp. Tidigare forskning har även visat att skönhetsingrepp har ökat på grund av bristande självbild och ett negativt inflytande av individernas omvärld. Studiens syfte var att undersöka unga kvinnors upplevelse kring självbildens betydelse för deras motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. Det var åtta intervjuer som ägde rum med unga kvinnor som var mellan åldrarna 20–30 år. En semistrukturerad intervjuguide användes och intervjumaterialet bearbetades med stöd av en tematisk analys. Resultatet visade orsaksförklaringar, där den ena definierar en extern orsaksförklaring som var omgivningens direkta och indirekta inflytande, och den interna var att känna missnöje. Resultatet visade även ändamålsförklaringar. Ena beskriver en emotionell ändamålsförklaring som var viljan att må bra, och den andra är en kognitiv som beskriver att den inre bilden ska matcha det yttre.

Keywords: self-image, beauty procedure/injects, young women, cosmetic surgery, motivation factors

Redan vid två och tre års åldern skapas en självbild, där barn kan börja uttrycka sig gällande sin ålder samt kön. Vid fem-sexårsåldern börjar självbilden bli bestående, där människan börjar utveckla en bild utifrån vilken person man är. Några år senare utvecklas personlighetsdragen och barnen kan börja beskriva sina känslor. Vid åttaårsåldern börjar självbilden bestå av positiva samt negativa aspekter (Hwang, 2019). En självbild kan både vara positiv och negativ, när en individ, både ung som vuxen har ett riskfyllt beteende, brukar självbilden vara negativ som bidrar till att man inte kan uppleva positiva saker, då individen kan uppleva att den inte förtjänar att må bra. Exempelvis kan ett riskfyllt beteende vara att personen skadar sig själv på varierande sätt (Ramnerö et al., 2017). Självbild innehåller två beståndsdelar, där ordet "själv" beskriver människans individuella personlighet och ordet "bild" beskriver individens föreställning kring sig själv (Tengblad, 2009). Självbilden beskriver därför individens föreställning om sin individuella personlighet eller sin egen syn på sig själv.

När människor upplever hot mot sin självbild, kan de börja gå in mycket i ett stereotypiskt tänkande där man även börjar tänka och ha ett fördomsfullt tanke sätt mot andra i sin omgivning. Detta kan även bidra till att individen får tillbaka samt bevara sitt självvärde (Kossowska et al., 2016).

Det som motiverar en människa kan bero på olika faktorer, samt vad som kan åstadkomma motivation förklaras utifrån motivationsteorier (Hein, 2012). Motivation kan komma utifrån människans individuella förhållanden, då motivation är något som är genetiskt eller individuella behov som kan leda till personlig utveckling. Det som kan skapa motivation är personens arbete, som kan uppfylla ett syfte som exempelvis lön, förmåner och sociala miljön. Motivation kan även åstadkommas av samhället, där värderingar och kulturer kan ha en påverkan på individens motivation.

Sedan finns det inre och yttre motivationsfaktorer. Den inre motivationen uppstår från individens inre, det vill säga vilja att utvecklas, eller uppnå något som individen finner

tillfredsställande (Ryan & Deci, 2000). Vid inre motivation är det utmaningar samt glädjen som motiverar en individ till att handla på ett visst sätt, där personen kan uppleva en vilja och glädje över att genomföra en handling eller en uppgift. En individ som innehar en inre motivation, har inte så stora behov av yttre belöningar. Däremot kan den yttre motivationen skapas av yttre företeelser, där en person kan handla på ett sätt som kan medföra till ett särskilt utfall, exempelvis att individens handlingar leder till godkännande från andra. Dessa inre och yttre faktorer kan även relateras till individens inre förhållanden. Detta kan ske genom att när människan har individuella behov och mål, kan den förstärka den inre motivationen av att vilja och ha glädje över att gå genom en utmaning för att uppnå de individuella behoven. Sedan kan människans inre förhållanden även kopplas till de yttre motivationsfaktorerna, eftersom människan kan exempelvis ha en vilja att uppnå belöningar från det yttre.

Fokus på kroppen har ökat, där det ständigt marknadsförs produkter som gynnar skönheten hos människor. En tidigare studie genomförde 15 intervjuer med kvinnor som har genomfört skönhetsingrepp, med syfte att undersöka vad som bidrog och motiverade kvinnorna att genomgå operationerna. Studien undersökte tankar och känslor, före, under och efter ingreppet samt undersöktes det hur ingreppet har påverkat kvinnornas liv samt självidentitet. Resultaten visade att individen utvärderar sig själv på en högre grad som chef över sin individuella kropp. Individen har därför mycket mer ansvar över sitt liv som inkluderar dennes hälsa, utseende med mera. Det ansvaret som individen upplever över sin kropp, kan uppfattas som att den måste hanteras på olika sätt och därför motiverar individen att utföra skönhetsingrepp (Askegaard, Gertsen & Langer, 2002).

Bilder som representerar idealet att vara smal har ett inflytande kring kvinnors tillfredsställelse med sin kropp. Samhällsidealen utvecklas även med tiden, där kvinnan ska vara tonad som innebär att synliggöra sin muskeldefinition samt vara muskulös (Benton & Karazsia, 2015). En tidigare studie testade tillfredsställelsen med kvinnors kroppar vid exponering av idealistiska bilder vid fyra tillstånd. Tillstånden var smala idealistiska bilder, smal och muskulös, smal och väldigt muskulös samt kontrollbilder. Deltagarna var 366 kvinnor och resultatet visade att välbefinnandet med kroppen minskade i två av lägena, som var vid smala samt vid smala och muskulösa tillståndet. Dock minskade inte välbefinnandet vid de andra två tillstånden, som var hypermuskulös och kontrolltillståndet (Benton & Karazsia, 2015).

Idealiserade bilder av attraktiva kvinnor på sociala medier kan ge en ogynnsam inverkan på både humöret samt kroppsbilden (Fardouly & Rapee, 2019). En tidigare undersökning studerade effekten på kvinnors kroppsuppfattning samt humör när de såg sminkade samt icke sminkade bilder eller selfies. En grupp kvinnliga studenter på 175 personer deltog i studien, där de delades i två grupper. Ena gruppen fick exponeras för sminkade idealiserade bilder, och andra gruppen för icke-sminkade idealiserade bilder. Det visade sig att gruppen som fick exponeras för sminkade idealiserade kvinnor, påverkades negativt och var mer benägna och hade önskan om att vilja ändra på sitt utseende, hår samt sin hud. Den andra gruppen som exponerades för bilder utan smink visade ingen påverkan på humöret eller kroppsuppfattningen. Resultatet visade på att när kvinnor exponeras för bilder som inte hade smink och var naturliga, minskade den negativa påverkan. Forskning visade att idealiserade bilder på attraktiva kvinnor i exempelvis tidningar, och på sociala medier som exempelvis Facebook och Instagram, kan ha en negativ påverkan på kvinnor då detta kan få kvinnor att känna sig missnöjda med sitt utseende vilket bidrar till ett förhöjt negativt humör (Fardouly & Rapee, 2019).

I en studie studerades idealiserade bilder som visas på varierande typer av medier, som TV, modetidningar, samt sociala medier. Dock antyder denna forskning att sociala medier är annorlunda från standardmedierna som TV, eftersom brukarna av sociala medier bildar sin individuella profil, sprider den information som de själva bestämmer över, samt interagerar brukarna med andra som även använder de olika sociala nätverken. Studien tyder på att genom ökad aktivitet i sociala medier, att titta på andras bilder, själv lägga upp bilder där andra, men

även individen själv kan kommentera på olika foton, så tyder forskning på att det kan vara problematiskt för kroppsuppfattningen. Resultaten visade på att bilder som inte har blivit förbättrade eller redigerade har högre potential att skydda individer från utseendefixerade komplikationer (Tiggemann & Zinoviev, 2019).

Skönhetsingrepp däremot handlar om syftet att förändra en individs utseende, utan någon medicinsk orsak. Skönhetsingrepp kan utföras både genom kirurgi och via sprutor (www.regeringen.se).

Vidare har reklam om skönhetsingrepp ökat, i varierande TV program och sociala medier vilket har medfört att ideala skönhetsstandarder har ökat och detta kan inte uppnås genom en naturlig väg (Abraham & Zuckerman, 2011). Däremot om de ideala skönhetsstandarderna skulle vara att se naturlig ut, där individen inte ska operera sig så skulle individen kunna nå upp till standarden. I västerländska länder har skönhetsingrepp såsom näsoperation, bröstförstoring, fettsgugning och liknande blivit populära bland ungdomar. Denna tidigare studie talar även om att det inte finns vetenskapliga belägg för att skönhetsingrepp ska främja självkänslan, eller självförtroende över tid. Dock kan skönhetsingrepp främja till att individen upplever sig mer nöjd eller tillfredsställd kring det som har fixats, denna studie tar även upp att ju äldre man blir, desto mer ökar tillfredsställelsen med sitt utseende även utan skönhetsingrepp. Sedan kan skönhetsingrepp vara farliga, och studien talar om att det kan leda till stora medicinska problem (Abraham & Zuckerman, 2011). Omkring 25 000 plastikkirurgier sker i Sverige per år, men siffran ökar stadigt (www.riksdagen.se). Plastikkirurgi är något som återställer, förbättrar eller omformar en kroppsform som antingen är skadad på något sätt, eller att kroppens struktur behöver förändras på ett visst sätt (Karolinska institutet).

Kosmetisk kirurgi kan benämnas som ett kroppsprojekt där både man och kvinna som använder sig av kosmetisk kirurgi kan vara för att åstadkomma ett personligt samt socialt syfte. En tidigare studie undersökte motivet för kosmetisk kirurgi samt utvärderingar av operationernas resultat i personliga samt sociala situationer. Resultatet visade att genom operationer och de förändringar en individ har gjort, bedömde individerna inte endast de fysiska förändringarna utan även uttryckte hur förändringen fick individerna att uppleva om sig själva (Adams, 2010).

Forskning har även visat att både kvinnor och män som är attraktiva har fått framgångsrika karriärer. Det finns även bevis för att de attraktiva personerna socialiserar sig på ett sätt, där de kan bete och uppfatta sig själva på ett annat sätt, som leder till att de når framgång. I denna studie utfördes 300 videointervjuer, där resultatet visade att personer som var mer attraktiva hade högre känsla av makt (Tu, Gilbert & Bono, 2021).

Det finns särskilda psykiatriska tillstånd som kan göra att individen upplever missnöje, exempelvis mindre kroppsformiska störningar eller förlust av identitet (Eriksen & Billick, 2012). Kroppsdysmorfisk störning innebär att individen upplever ett starkt missnöje kring utseendet. Det finns inga tydliga svar på vad som orsakar denna störning, dock upplevs personer som har denna typ av störning kan antas ha väldigt hög självfokuserad uppmärksamhet (Mulkens & Jansen, 2009). Dessa personer lägger mycket tid på att granska och titta på det de stör sig på i utseendet, vilket bidrar till att en snabb titt på spegeln kan vara ogynnsam för personens dysmorfiska störning, vilket bidrar till att individen inte upplever proportionalitet eller symmetri i utseendet. I en tidigare studie som hade med femtio kvinnliga studenter, fick de titta på sitt eget ansikte i spegeln samt på ett fotografi som visade ett neutralt kvinnligt ansikte. Deltagarna fick göra detta under 3.5 minuter. När individer med högt välbefinnande fick titta sig i spegeln, resulterade det i en positiv effekt då det bidrog till att dessa individer var mer nöjda med sitt utseende. Däremot fick individer som upplevde missnöje över sitt utseende, exponeras för en spegel där deras tillfredsställelse minskade ytterligare. Dock ökade tillfredsställelsen hos kvinnor gällande deras utseende som fick se en bild som visade ett naturligt kvinnligt ansikte (Mulkens & Jansen). Syftet är att det ska främja till ökat

självförtroende samt självkänsla. Individer kan motiveras till att genomgå skönhetsoperationer för att uppnå en önskan som bidrar till att deras inre bild om hur de ser på sig själva, ska lämpas för deras yttre utseende som sedan bidrar till tillfredsställelse hos individen.

Föreliggande studie kan bidra till kunskap och ökad förståelse kring de unga kvinnornas upplevelse och deras motivation att utföra skönhetsingrepp. Kunskapsluckorna i denna studie är att den undersöker kvinnornas motivation till att vilja utföra skönhetsingrepp, vilket de tidigare studierna som har nämnts inte har lyft upp gällande motivationen. Det finns även många föregående kvantitativa studier som mäter med enkäter vid olika aspekter av motivation och självbild. Men denna studie är kvalitativ som lyfter upp de unga kvinnornas egna upplevelser av självbildens betydelse på motivationen att vilja utföra skönhetsingrepp. Denna studie lyfter även upp kosmetiska injektioner och inte endast kosmetiska kirurgier som bidrar till ett bredare perspektiv kring självbildens betydelse gällande motivationen, därför kommer även ordet skönhetsingrepp användas som ett samlingsord för både injektioner och kirurgier. Syftet med denna studie är att bidra med förståelse av unga kvinnors vilja att ändra på sitt utseende. Studien kommer att undersöka de yttre aspekterna, exempelvis hur man ser på sig själv, utseendet och kvinnornas självbild. Frågeställningen som ska besvaras i studien är: "Hur upplever unga kvinnor självbildens roll för sin motivation att vilja göra skönhetsingrepp?"

Metod

Material

Intervjuguiden formades utifrån undersökningens frågeställning samt syfte, och utifrån en semistrukturerad design. Den innehöll öppna frågor, för att kunna samla in deltagarnas upplevelser, aspekter och erfarenheter gällande studiens frågeställningar. Intervjuguiden innehöll fjorton frågor, där sex var följdfrågor. Intervjuguidens utformning var att den började med enklare frågor som skulle samla information om respondentens bakgrund, exempelvis ställdes frågor som "skulle du kunna berätta lite om dig själv?", "har du gjort några skönhetsingrepp och i sådana fall hur många?"

Sedan ställdes öppna frågor (Kvale & Brinkmann, 2014) som skulle ge svar kring respondentens beslut, samt om det fanns saker som var avgörande för beslutet. Exempelvis "vad skulle du säga gjorde att du beslutade dig för att göra de skönhetsingrepp du har gjort idag?" och som följdes med en följdfråga som "varför och på vilket sätt?". Sedan ställdes frågor kring självbild, där respondenten först skulle definiera vad självbild innebär för denne. Det ställdes ytterligare frågor kring självbild, exempel på frågor var att "vilken roll upplever du att din självbild har, kopplat till skönhetsingrepp?" där det ställdes följdfrågor kring känsla, tankar, handling, hur kvinnan upplever anledningarna idag med mera. Det ställdes även frågor om personens förväntan, exempelvis "vad var din förväntan att din självbild skulle bli, innan du genomförde skönhetsingreppet?" som följdes upp med följdfrågor. I intervjuguidens utformning har även särskilda frågor valts ut som fokuserade på uppföljning av respondenternas svar. Sedan under intervjuens gång ställdes det ytterligare följdfrågor utifrån respondenternas berättelser. Detta bidrog till att respondenterna fick plats att tala om sina upplevelser. Aktivt lyssnande tillämpades i intervjuerna (Kvale och Brinkmann, 2014) som gynnade till att intervjudeltagarna fick utrymme för att berätta om deras upplevelse och bidrog till öppenhet i deras svar. Under vissa frågor uppkom även tystnad och konkreta pauser, som är betydelsefullt för att ge respondenterna tid att tänka, som bidrar till viktig samt nödvändig information. Intervjun innehöll även tolkande frågor, som intervjuaren använde sig av för att bekräfta om

deltagarnas berättelser hade uppfattats på ett korrekt sätt, som tyder på ett förtydligande (Kvale och Brinkmann, 2014).

Urval och respondenter

Ett målinriktat urval (Bryman, 2018) användes i studien. Urvalskriterierna som behövde uppfyllas för att kunna vara med i intervjun var att personen skulle identifiera sig som kvinna som är äldre än 18 och yngre än 30. Respondenterna behövde också uppfylla kravet att ha genomfört någon typ av skönhetsingrepp, som injektioner eller genomgått kirurgiska operationer. Respondenterna behövde även kunna tala det svenska språket, dock fanns det möjlighet för andra språks urval, som att kunna tala engelska och arabiska. Deltagarna i denna studie har talat om att de tidigare har utfört skönhetsingrepp, där de hade utfört fillers, botox eller stora operationer som bröstimplantat, näsoperation med mera. Deltagarna fick ingen ersättning för sin medverkan. Se (tabell 1) för beskrivning av respondenterna.

Tabell 1

Beskrivning av ålder, bosatt, sysselsättning samt typ av skönhetsingrepp för respektive respondent.

Respondent	Ålder	Bosatt	Sysselsättning	Typ av skönhetsingrepp
R1	20	I västra Sverige, i en stor stad	Arbetslös. Planerar att börja studera	Fillers i läpparna
R2	26	I södra Sverige i en stor stad	Studerar på universitet	Förstorat bröstet genom operation. Filler och Botox i olika delar i ansiktet
R3	21	I södra Sverige i en stor stad	Studerar på universitet	Opererat näsan samt fillers i läpparna.
R4	22	I södra Sverige i en stor stad	Studerar på universitet. Arbetar som biståndshandläggare, säljare i en skönhetsbutik och arbetar som volontär i en tjejjour	Opererat näsan, förstorat bröstet genom operation samt fillers i läpparna.
R5	27	I södra Sverige i en förort	Arbetar som assisterande platschef på ett gymföretag	Brazillian butt lift (BBL) samt fillers i näsa för att korrigera formen.
R6	26	I södra Sverige i en förort	Student i en yrkeshögskola	Fillers i näsa och haka.
R7	23	I södra Sverige i en förort	Student i universitet och arbetar vid sidan av studierna	Fillers i läpparna.
R8	20	I västra Sverige i en medelstor stad	Arbetar i en stor cafékedja. Planerar att studera vidare i universitet	Förstorat bröstet genom operation.

Procedur

Efter att intervjuguiden var färdigställd kontaktades respondenterna via diverse sociala medier.

Respondenterna fick ett meddelande med en kort beskrivning av författaren, information om att examensarbetet handlar om unga kvinnors självbild och motivation att utföra skönhetsingrepp och en förfrågan om att delta i en intervju om kriteriet att ha utfört någon typ av skönhetsingrepp, exempelvis med hjälp av injektionsfillers eller operationer var uppfyllt. När de hade godkänt och tackat ja till intervjun, skickades det ut ett missivbrev till dem via mail. Missivbrevet innehöll en mer beskrivande information om författaren, studiens syfte, en uppskattad tid för intervjutillfället som var 40 till 60 minuter, intervjuplats samt redogörs de forskningsetiska principerna av Vetenskapsrådet (2017). Ett exempel som beskriver de forskningsetiska principerna från missivbrevet är ”ditt deltagande är frivilligt och kan när som helst avbrytas utan att ge någon särskild anledning. All information kommer att avidentifieras så att inga svar kan kopplas till just dig i den färdiga uppsatsen, och ingen obehörig kommer att ta del av dina svar. Materialet kommer enbart att användas till denna uppsats.” Vad gäller intervjuplatsen, så fick respondenterna själva bestämma om de önskade att ha intervjun online eller på plats. Två intervjuer var på bestämd plats, och sex var online genom applikationen Zoom. Applikationen Zoom är ett digitalt program som används för videokonferenser. Denna möjlighet fick respondenterna för att vissa respondenter bor i olika städer i Sverige. När respondenterna hade tackat ja, och fått missivbrev genom mail så bestämdes datum, tid och plats för intervjuerna via sociala medier. De respondenter som önskade att ha intervjun online, fick ett ytterligare mail med en Zoom-länk. Detta mail var även schemalagt för intervjuns datum. När intervjuerna ägde rum presenterades de forskningsetiska principerna av Vetenskapsrådet (2017), som även fanns med i missivbrevet. Informationskravet uppfylldes där respondenterna blev informerade igen vad intervjun, studien och dess syfte skulle avhandla. Samtyckeskravet introducerades där individen avgör individuellt över sitt deltagande, och att deras medverkan är av egen vilja. Detta innebär att respondenten får upphöra sitt deltagande vid begäran. Respondenterna fick även information om konfidentialitetskravet och nyttjandekravet som innebär att ingen obehörig får ta del av den insamlade materialet, samt hur studien ska tillämpas. Respondenterna informerades om att vid transkribering av materialet, kommer deras deltagande att avidentifieras. Men även efter att studien är slutförd, så tas allt material bort från intervjutillfällena, och att de har rätt till att få tillgång till studien efter att den är slutförd. Dessa principer efterföljdes under hela förloppet. Intervjuernas längd var från 40 till 60 minuter långa.

Databearbetning

Under intervjutillfällena skrevs anteckningar kring respondenternas rösläge, kroppsspråk och ansiktsuttryck på de respondenter som intervjuerades på plats, samt skrevs anteckningar kring ansiktsuttryck och rösläge för respondenter som deltog digitalt i intervjun.

Sexstegmodellen i Braun och Clarke (2008) förklarar hur en tematisk analys går till och denna tillämpades i databearbetningen. Under den första fasen så blev intervjuerna transkriberade exakt vad respondenterna säger i ett dokument, direkt efter intervjutillfället. Transkriberingen blev på fyrtio A4 sidor, på 12 punkter och enkelt radavstånd där den finslipades genom att onödiga ord togs bort, exempelvis ”ehh...”, ”mm...” och andra utfyllnadsord som inte har någon betydelse för intervjun. När alla intervjuer var transkriberade lästes allt material igenom ett flertal omgångar, vilket bidrog till en ökad förståelse kring materialet samt även för att bekanta sig med det insamlade innehållet. Under transkriberingen togs all information som skulle kunna identifieras med respondenterna bort, såsom städer, namn blev ändrade till R1, R2, R3, R4 med mera. Efter att materialet hade granskats bidrog det till den andra fasen där koder skapades av datainsamlingen, för att hjälpa till att finna egenskaper från det insamlade materialet. Det som menas med att finna egenskaper är att respondenterna har lyft upp liknande upplevelser eller ord under intervjuerna. Vilket kan uppfattas som

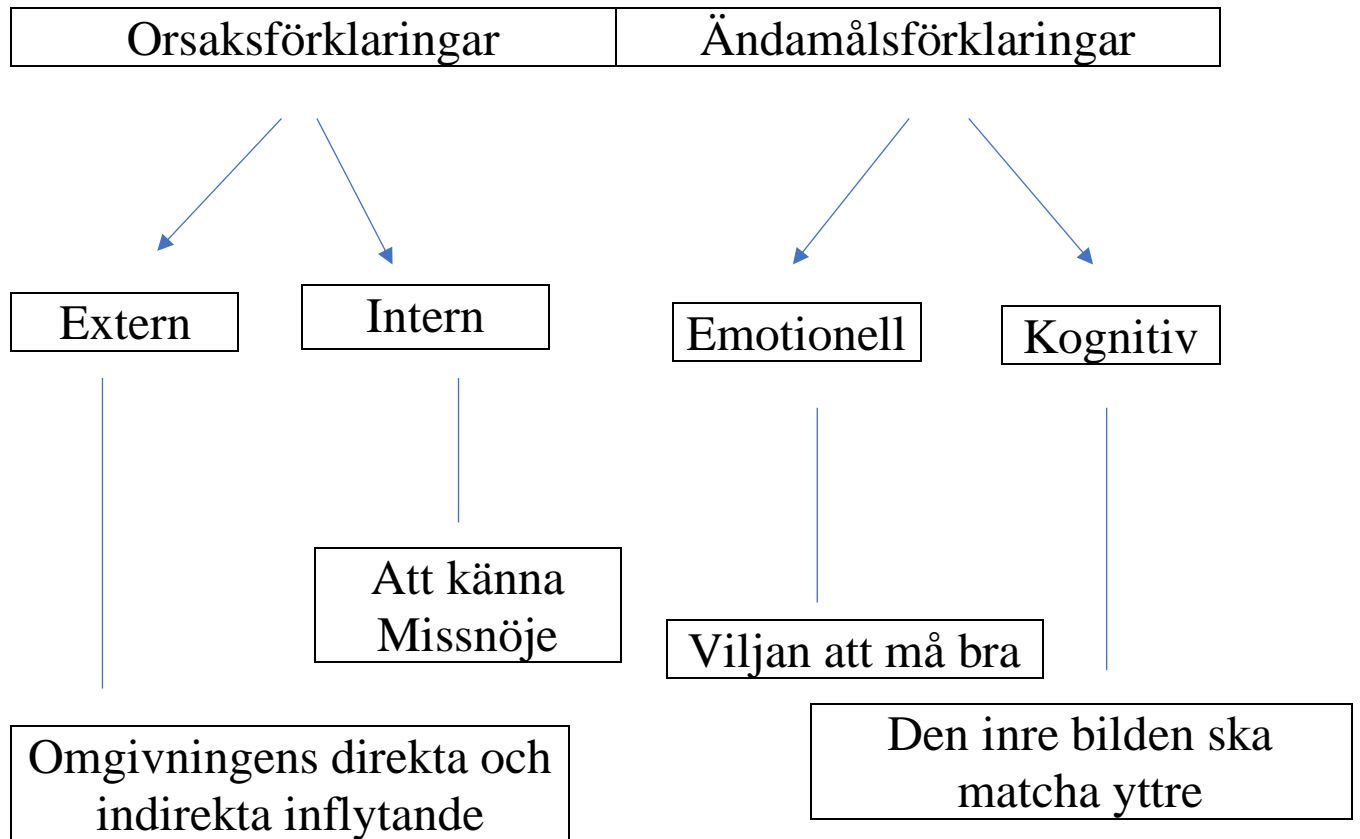
repetering i transkriberingen, och något som uppfattas som gemensamma upplevelser mellan respondenterna. Studiens frågeställning fungerade som en analytisk fråga till det insamlade innehållet, där den styrde hur kodningen genomfördes, vilka meningar som utvaldes, och vilka teman som bildades. Kodningen genomfördes för att ordna det insamlade innehållet till betydelsefulla grupper, vilket innebar att väsentliga citat markerades med särskilda färger som visade olikheter med andra koder. Genom kodningen skapades teman i den tredje fasen av analysen. Utifrån den tredje fasen så genomfördes ett urval för att kunna finna gemensamma nämnare bland koderna, som stödjer skapandet av generella teman. Det som valdes bort i urvalet av koderna, var koder som inte hade tillräckligt med information som skulle kunna besvara studiens syfte. Exempel på koder var missnöje, eller att personen gillade resultatet, strävan efter att vilja se feminin ut, må bättre, att jämföra sig med andra och attraktivitet. Ett exempel är utifrån koden *må bättre* som bidrog till att det skapades ett tema som förklarar respondenternas upplevelse kring deras vilja att må bra. Ett annat exempel är utifrån koden *missnöje* som bildades som ett tema utifrån deltagarnas känslor kring sitt missnöje. Utifrån koderna var syftet att få fram teman, som leder oss till analysens fjärde fas som handlar om genomgång av temana. I denna fas granskades vad som är de egentliga temana, och vad som inte var. Det uppkom teman som var exempelvis ”att jämföra sig med andra”, men som inte blev ett tema i och med att det inte fanns tillräckligt med material. Den femte fasen så påbörjades benämningen av teman utifrån intresseväckande innehåll och där temana definierades ur respondenternas svar. Exempelvis när respondenterna talade utifrån en upplevelse kring ett missnöje och berättade att de kände sig missnöjda med något, så var det lämpligast att benämna ett tema utifrån ”att känna missnöje”, eftersom benämningen både ska väcka ett intresse för läsaren, samtidigt som temat skulle besvara studiens frågeställning och syfte. Genom den sjätte fasen påbörjades redovisningen av teman i resultatet, och detta utfördes genom att de teman som blev resultatet, skulle beskrivas och styrkas genom citat från respondenternas svar. Det femte och sjätte steget presenteras i resultatdelen, gällande benämningen och redovisningen.

Resultat

När databearbetningens alla steg hade genomförts, ledde till det till fyra olika teman som är omgivningens direkta och indirekta inflytande, att känna missnöje, viljan att må bra samt strävan efter att den inre bilden ska matcha det yttre. Dessa teman är till för att besvara studiens frågeställning och uppnå studiens syfte. Resultatet visade även att temat *omgivningens direkta och indirekta inflytande* var en extern orsaksförklaring, och temat *att känna missnöje* var en intern orsaksförklaring. Sedan visade resultatet en emotionell ändamålsförklaring som var *viljan att må bra*, och en kognitiv ändamålsförklaring som var *den inre bilden ska matcha det yttre*. Detta illustreras av en figur 1. nedanför.

Figur 1

Orsaks- och ändamålsförklaringar kopplas samman med temana som har uppkommit i resultatet.

Omgivningens direkt och indirekta inflytande

Detta tema visar på en extern orsaksförklaring och beskriver hur omgivningen på olika sätt har ett direkt och indirekt inflytande på de unga kvinnorna att vilja utföra skönhetsingrepp och vad omgivningen hade för betydelse för deras självbild. Det som menas med ett direkt och indirekt inflytande så har respondenterna upplevt att genom kommentarer av omgivningen har respondenter fått ett direkt inflytande på sin självbild, som har lett till deras motivation att vilja göra skönhetsingrepp. Ett annat exempel är hur omgivningen talar på ett visst sätt kring ett ämne, exempelvis genom att glorifiera skönhetsingrepp så kan omgivningen på ett indirekt sätt ha ett inflytande på respondenterna som upplever att det drabbar deras självbild, som sedan leder till deras motivation att vilja göra skönhetsingrepp.

Kvinnornas omgivning har fått dem att reflektera över sitt utseende, det behöver inte betyda att deras omgivning har uttryckt något men att individen själv har lagt märke till att den ser annorlunda ut som har bidragit till respondenterna har kommit i tankar av att vilja ändra på sig för att inte sticka ut i mängden.

Mobbning, inte genomtänkta kommentarer av omgivningen, konstiga blickar och andra icke acceptabla beteenden har ett negativt inflytande på de unga kvinnorna. Det skadar individens självbild och hur de ser på sig själva. Även om individen inte visar att den tar hänsyn till

omgivningens åsikter, kommentarer och beteenden så har det ändå haft ett negativt inflytande som har fått de att känna att något måste ändras för att de ska bli accepterade, passa in och känna sig säkra i sig själva att andra inte ska kommentera deras utseenden. R4 berättar exempelvis om när hon gick på högstadiet, där vänner i skolan kommenterade de osäkerheter som de visste att R4 mådde dåligt över. R4 upplevde osäkerhet och komplex kring sin näsa, hon var missnöjd över hur den såg ut och att hennes form på näsan inte liknade resten av sina vänner där hon kände att hon var annorlunda än andra. Komplexet bidrog till att hennes syn på sig själv och hennes självbild blev negativ. Därefter så bekräftade omgivningen hennes komplex och osäkerhet ännu mer, genom att kommentera det. R4 beskriver sin upplevelse på detta sätt:

När det kommer till näsan, då hade jag några killkompisar förut på högstadiet. De visste att jag hade det som ett komplex och de tyckte att det var jättekul att driva om det. De kunde lägga små kommentarer om det bara för att retas, för de var för de en kul grej (R4).

Genom omgivningens negativa kommentarer och direkta inflytande på självbilden bidrar det till att unga kvinnor motiveras till att vilja förändra sig och genomföra skönhetsingrepp för att känna sig självsäkra i sig själva, få bort komplexet, osäkerheten och missnöjet samt trivas i sig själva. Respondenterna har uttryckt att när ett komplex existerar, så strävar individen att få bort det på alla möjliga sätt. R4 till exempel motiverades och kände sig mer bestämd gällande utförandet av skönhetsingreppet och att det skulle genomföras så snabbt så möjligt för att få bort sin osäkerhet. R4 berättar om detta ”jag var lätt påverkad av att få höra kommentarer, eller se annorlunda ut, och att sticka ut i mängden gjorde det väldigt jobbigt för mig. Att jag kände att jag behövde göra något åt saken ganska fort.”

Den sociala omgivningen behöver inte endast uttrycka sig negativt för att göra ett inflytande på en individ, eftersom omgivningen kan indirekt signalera på andra sätt att något bör förändras. Exempelvis genom att glorifiera och normalisera skönhetsingrepp som kan motivera unga kvinnor att genomföra skönhetsingrepp. R5 berättar exempelvis om att hon arbetade på en arbetsplats där det var vanligt bland kollegorna som hade ett latinskt ursprung att göra brazilian butt lift (BBL) som skönhetsingrepp. Dessa kollegor till R5 glorifierade skönhetsingreppet och det hade ett inflytande på hennes motivation till att utföra skönhetsingreppet. R5 beskriver sin upplevelse på detta sätt ”buttliften var väldigt spontan, det var folk på jobbet som påverkade. [...] jag arbetade med många latinas, som opererade sig och det blev en grej bara att man blev influerad av de eftersom de pratade om det väldigt mycket”

Människor som kvinnorna omger sig runt om har även ett visst indirekt och direkt inflytande. Respondenter har berättat om sin upplevelse kring sin partners inflytande som har särskilda krav på sina fruar eller flickvänner, som både kan ha en negativ betydelse för deras självbild samt som kan leda till motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. Dessa krav som kan ställas på de unga kvinnorna, kan inte alltid uppnås genom naturliga vägar. Detta leder till att kvinnorna upplever att de måste förändra sig själva för att känna sig attraktiva i andras ögon. R7 lyfter upp partners betydelse för hennes motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. Hon nämner att omgivningen indirekt bidrog till en känsla som signalerade ett ”måste”. R7 besvarar frågan ”var känslan av ”ett måste” kom ifrån:

Runtomkring... jag var ju förlovad också så jag ville se bra ut för min kille. Även om jag själv inte vill, men jag trodde också att jag skulle bli vackrare i andras ögon, att andra ska tänka ”wow, vilken fin kvinna han har tagit” och så vidare (R7).

Det gemensamma mellan dessa respondenter som har presenterats är, att de alla har på direkt och indirekt sätt blivit influerade av personer som de har personlig kontakt med. Deras omgivnings inflytande har antingen genom negativa kommentarer och påpekningar, glorifiering och normalisering eller genom krav ägt rum, som motiverat dessa kvinnor att

genomföra olika sorter av skönhetsingrepp. Det som även är gemensamt mellan dessa respondenter är att deras omgivning har haft ett direkt och indirekt inflytande på deras självbild, hur de såg på sig själva som bidrog att de upplevde ett behov av att ändra på sig själva. Sammanfattningsvis så kan omgivningen vara partners, kollegors, skolkamrater eller andra individer inverka på de unga kvinnornas självbild, och kan vara motiverande faktor till att utföra skönhetsingrepp. Omgivningen får individen att uppleva ett slags missnöje, vilket leder oss till nästa tema.

Att känna missnöje

Detta tema visar en intern orsaksförklaring som handlar om att unga kvinnor upplever olika slags missnöje, i form av osäkerhet, komplex, känna att de inte är nöjda med någon kroppsdel eller att de upplever att det finns något som stör dem. Respondenter har exempelvis lyft upp att deras missnöje har varit anledningen till att de har valt att utföra skönhetsingrepp, eftersom det på något sätt har haft en inverkan på deras självbild.

Upplevelsen av missnöje i form av osäkerhet, som kan bidra till att individen inte känner sig bekväm och trivs i sin kropp. Missnöjet kan göra att personen börjar fundera över väldigt mycket kring sin existens och sitt utseende, exempelvis att personen kan uppleva att den inte kan bli fotograferad för den inte är bekväm med sitt utseende. Osäkerheten kan ha ett negativt inflytande på självbilden och utgör en stor betydelse för kvinnornas motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. R3 talade om sin osäkerhetsupplevelse kring varför hon beslutade sig för att göra en näsoperation:

Jag var väldigt osäker i mig själv vad gäller mitt utseende, allmänt. För att min näsa ligger i mitten på mitt ansikte, och det förstörde ganska mycket när jag tog bilder, eller när någon såg mig i profil, så jag ville aldrig bli fotad från profilen. Eller att stå bredvid någon som ser mig från sidan, för jag kände mig obekvämt och osäker i mig själv. Så jag kände att det behövdes (R3).

När de unga kvinnorna känner ett missnöje, så trivs oftast personen inte med sitt utseende. Detta har en negativ effekt på självbilden, vilket leder i många fall till att kvinnorna strävar efter att vilja må bättre, känna sig självsäkra och trivas i sig själva. Detta gynnar till motivation hos kvinnorna, där de på alla möjliga sätt förändrar sig själva för att uppnå en bättre självsäkerhet, som kan gynna i bättre självförtroende och en bättre självbild. R3 besvarar frågan angående hur hon känner angående skälen att hon varit missnöjd och beskriver det på detta sätt:

Jag är mer självsäker, trivs, känner mig finare, och mår bättre av det idag. Jag upplevde inte då att folk tyckte att jag var tillräckligt fin, och det spelar egentligen ingen roll om vad folk tycker. Men jag var bara osäker i mig själv när jag väl kollade i spegeln, så kände jag bara att någonting är fel och jag kom fram till att om jag fixar näsan så blir jag självsäker (R3).

De unga kvinnorna som upplever missnöje i form av komplex, som innebär att individen stör sig på detaljerna i sitt utseende kan leda till att personen kan må dåligt över sitt utseende. Genom komplexet så börjar individen sträva efter att må bra vilket leder att de unga kvinnorna hittar metoder för att få bort komplexet och må bra i sig själv. R6 beskriver sin upplevelse kring komplexet hon kände som bidrog att hon använde skönhetsingrepp som metod för att få bort komplexet på detta vis:

Man får det utseendet man vill, och det är nog för att man själv har komplex över vissa saker med sig själv. Så det beror på att man har komplex som gör att man vill utföra skönhetsingrepp för att fixa eller få bort komplexet (R6).

Sammanfattningsvis så kommer missnöje i olika former, exempelvis osäkerhet, komplex eller ingen tillfredsställelse med utseendet. Dessa varierande former har en negativ effekt på

självbilden, som har en stor betydelse för de unga kvinnornas motivation att vilja utföra skönhetsingrepp.

Viljan att må bra

Detta tema visar på en emotionell ändamålsförklaring och handlar om hur de unga kvinnornas komplex, fick dem att känna att de kommer att må bra om det skedde en förändring. Komplex är något psykiskt som har en negativ effekt på personers beteenden samt tankar. Vissa respondenter har exempelvis talat om att de har känt komplex över sitt utseende, en känsla av att något står i vägen eller stör. Upplevelsen av komplex kan bidra till de unga kvinnorna känner att deras utseende inte är fint, vilket kan medföra att de mår dåligt över sitt utseende. När känslan av komplex skapas i det inre hos respondenterna så skapas en vilja som strävar efter att må bra. Viljan medför att respondenterna upplever i det psykiska att något borde förändras i det fysiska, som sedan börjar söka efter olika lösningar för att uppfylla viljan inombords. R3 talar exempelvis om att hon upplevde att något störde hennes utseende, och hon testade att fixa ”felet” genom att använda sig av fillers i läpparna för att må bättre. Men hon kände sig fortfarande inte tillfredsställd, på detta sätt beskriver hon sin upplevelse:

Först började jag med mina läppar då jag trodde att jag skulle må bättre, och att det kanske var ”felet”. Men efter att jag hade gjort de så kände jag fortfarande inte fin och nöjd. Jag upplevde att det var något annat som behövde fixas och det låg inte i mina läppar och sen kom jag fram till att det var min näsa (R3).

Respondenterna har även lyft upp att vissa gånger så upplevde de en känsla av tvång att vilja förändra sig, för att kunna må bra, och när de mår bra så leder till bättre självbild. Självbildens betydelse har så stor roll på många aspekter i ens individs liv, eftersom det kan ha ett inflytande kring självförtroendet, självsäkerheten och mycket mer. R7 berättar exempelvis om att efter hennes första skönhetsingrepp, hade viljan och upplevde ett slags tvång att göra en gång till för att må bättre och som skulle bidra till bättre självförtroende. Hon beskriver det på detta sätt:

Man känner ju att man mår bättre, att man ser bättre ut. Även om det inte gjorde det i andras ögon, men för mig så kändes det att det här gjorde sitt. Man var liksom tvungen att göra det ytterligare en gång för att stärka det där självförtroendet (R7).

Vissa respondenter söker efter en viss känsla mer än utseendeförändringen, en känsla som de uppfattar som positiv som bidrar till att de mår bra av det. R2 exempelvis beskriver:

Det är den positiva känslan när jag har gjort exempelvis fillers som gör att jag fortsätter med det och mår bra av det. Mer känslan av att man har unnat sig som gör att man känner att jag vill fortsätta. Mer än en känsla som jag söker, än utseendeförändringen (R2).

Sammanfattningsvis kan man konstatera att temat att viljan att må bra, kan komma i olika former eftersom alla individer är olika. Men det kan exempelvis vara att individen strävar endast efter att uppnå en särskild känsla som får individen att må bra. Den inre viljan kan ha en betydande roll på självbilden, som bidra till att de unga kvinnorna motiveras att genomföra skönhetsingrepp för att uppnå den inre viljan.

Strävan efter att den inre bilden ska matcha det yttre

Detta tema visar på en kognitiv ändamålsförklaring och handlar om att de unga kvinnorna strävar efter att den inre bilden som de har i huvudet ska matcha det yttre. Respondenterna har haft förväntningar innan de genomförde skönhetsingreppet, och R8 beskriver hennes förväntan

på detta sätt: ”min förväntan uppfylldes då min självbild skulle matcha min bild i huvudet. Nu tänkte jag att jag kan kolla på mig själv i spegeln och tycka att jag är skitsnygg.” Hon förklarar att hennes självbild har stor betydelse kopplat till skönhetsingreppen, i och med att hon vill att den inre bilden ska matcha det yttre. R8 beskriver det på detta vis:

Den har stor betydelse, eftersom om jag kollar på mig själv och ser att de är för små, och vet att det finns olika storlekar. Jag vill ju se ut som bilden jag har i hjärnan, så som jag vill att det ska se ut (R8).

En möjlig bidragande faktor handlar om samhällets ideal som i några fall kunde bidra till en inre bild, som deltagarna strävade efter att matcha det yttre. Respondenterna har återkommande lyft upp samhällets ideal som har omformat och haft ett inflytande på individernas tankar och självbild. Detta medför att en sådan faktor bidrar till en strävan att vilja förändra sig, en vilja att uppnå det som individen känner, behöver appliceras i det yttre. Strävan efter att få den inre bilden att matcha det yttre, är en motiverande faktor för kvinnorna att utföra skönhetsingrepp. Eftersom när de uppfyller det de strävade efter, bidrar det till en bättre självbild hos respondenterna. Respondenternas strävan efter att den inre bilden ska matcha det yttre, går endast att uppnå genom skönhetsingrepp och därför motiveras de till att genomföra skönhetsingrepp. R1 berättar sin upplevelse kring hennes strävan efter att matcha hennes inre bild med det yttre på detta vis:

Det är klart att idén om att jag vill ha större läppar, kommer från samhällets ideal, om hur vi kvinnor ska se ut. Detta har gjort att jag har fått en bild på hur jag vill se ut, som jag vill applicera i mitt utseende i mitt yttre (R1).

Bilden på hur man ser på sig själv, kan påverka unga kvinnors mående. Respondenterna har lyft upp att när deras inre bild matchar deras yttre, exempelvis att i den inre bilden vill känna sig attraktiva och sedan gör och förändrar saker för sitt utseendes skull, så bidrar det till ett bättre mående eftersom saker förändras i det yttre. R3 beskriver exempelvis att:

Om jag upplever att min inre bild motsvarar hur jag ser ut i verkligheten, kommer det få mig att känna mig snygg i mitt yttre, det gör att min självkänsla bli bättre som får min självbild att bli bättre. Detta leder till att mitt mående blir bättre (R3).

Sammanfattningsvis så kan kognitiva ändamålsförklaringar vara en motiverande faktor för att utföra olika slags skönhetsingrepp. De kognitiva ändamålsförklaringarna, som kommer från det inre kommer att ha en viss inverkan på respondenternas självbild, som sedan leder till handling att vilja förändra något.

Diskussion

Studiens syfte var att undersöka unga kvinnors upplevelse kring självbildens betydelse för deras motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. Analysen i studien resulterade i fyra huvudteman, som på olika sätt förklarade hur unga kvinnor upplever självbildens roll för sin motivation att vilja göra skönhetsingrepp. I resultatet framfördes det två orsaksförklaringar och två ändamålsorsaker. Orsaksförklaringar innebär vad som har bidragit till att kvinnorna vill ändra på sitt utseende, och det visade sig vara externa faktorer såsom omgivningens direkta och indirekta inflytande på de unga kvinnornas självbild, som har varit en motiverande faktor för dessa kvinnor att utföra olika typer av skönhetsingrepp. I resultatet uppkom det även interna orsaksförklaringar som att känna missnöje som bidrar till handling, det vill säga att kvinnorna får viljan att ändra på sitt utseende. Kvinnorna kunde uppleva olika typer av missnöje, exempelvis osäkerhet, komplex, inte nöjd över hur något såg ut etcetera. Detta har bidragit till att missnöjet har haft en inverkan på självbilden och varit en viktig motivation till

att vilja göra skönhetsingrepp. Sedan uppkom det ändamålsorsaker som innebär vad kvinnorna vill att förändringen ska resultera till, och då ledde det till en emotionell ändamålsorsak som var viljan att må bra. Där exempelvis strävade kvinnorna efter att uppnå en viss känsla som bidrog till ett välbefinnande, eller att få bort osäkerhet som skulle bidra till ett välbefinnande. Ett sista tema i resultatet som uppkom var en kognitiv ändamålsorsak som var strävan efter att den inre bilden ska matcha det yttre, som hade en stor betydelse för deras självbild och var en motiverande faktor för de unga kvinnorna att vilja utföra skönhetsingrepp.

Det som motiverar en människa beror på individen själv, eftersom det finns interna och externa motivationsfaktorer (Ryan & Deci, 2000). Resultatet visade exempelvis att omgivningens direkta och indirekta inflytande kunde motivera de unga kvinnorna att utföra skönhetsingrepp, och som hade stort inflytande på deras självbild. Temat kring omgivningens direkta och indirekta inflytande kan kopplas till de externa motivationsfaktorerna, som individen inte kan kontrollera och som indirekt påverkar de unga kvinnorna och deras självbild. Det visade sig även att de unga kvinnornas motivation till att vilja förändra sig själva har kommit exempelvis från samhället och värderingar som har påverkat hur de ser på sig själva. Sedan har de unga kvinnorna även haft en inre motivation (Ryan & Deci, 2000), där de har haft individuella behov och mål som de velat uppnå, exempelvis att vilja må bra, viljan att matcha den inre bilden med det yttre. Detta har bidragit till att de motiverats att vilja förändra sig själva för att kunna få en mer positiv självbild, som handlar om att kvinnan upplever ett subjektivt välbefinnande i livet, och nöjd med den hon är.

En tidigare studie lyfter fram att det ökade ansvaret som individen har över sitt liv, hälsa och utseende (Askegaard, Gertsen & Langer, 2002) som kan bidra till att unga kvinnor kan tolka som att de måste ta itu med det som inte känns rätt i deras liv, exempelvis det upplevda missnöjet, osäkerheten eller liknande genom att förändra det. Att behöva genomgå en förändring kan inte alltid uppnås genom en naturlig väg, exempelvis genom träning. Så handlingen hos unga kvinnor blir att det leder till olika typer av skönhetsingrepp. Resultatet visade exempelvis ett tema där respondenterna kände att de strävade efter att matcha den inre bilden med det yttre, och detta kan kopplas med ett ansvar som motiverar de unga kvinnorna att vilja utföra skönhetsingrepp för sin självbilds skull.

Något som även kan motivera unga kvinnor att genomföra skönhetsingrepp är viljan att må bra. I resultatet visade det sig att respondenterna strävade efter att må bättre för att uppnå ett utökad självförtroende genom skönhetsingrepp. En tidigare studie tydliggör att skönhetsingrepp kan bidra till ett bättre självförtroende (Ericksen och Billick, 2012) som kan delvis kopplas med denna studies resultat. När unga kvinnor genomför skönhetsingrepp så ändrar det även deras syn på sig själva och inte endast det fysiska (Adams, 2010), vilket kan kopplas till denna studies resultat genom att missnöjet de kände minskar, vilket bidrar till att de mår bättre men även att deras inre bild matchar deras yttre som får dessa unga kvinnor att uppleva ett bättre välbefinnande, vilket bidrar till en bättre självbild.

En tidigare studie visade att exponering för idealistiska bilder minskade välbefinnandet hos kvinnor (Benton och Karazsia, 2015). Denna studies resultat lyfter inte fram exponering av idealistiska bilder som motivering till skönhetsingrepp, men under det sista temat så lyfter en respondent upp att hennes inre bild har skapats av samhället. Detta kan delvis tolkas som att samhället sprider de idealistiska bilderna som får unga kvinnor att uppleva ett dåligt välbefinnande, som påverkar självbilden som kan motivera till skönhetsingrepp.

En annan studie studerade kvinnor som upplevde ett starkt missnöje kring utseendet, där de testade kvinnors välbefinnande vid exponering av spegel, och ett fotografi som visade ett naturligt kvinnligt ansikte (Mulkens och Jansen, 2009). Resultatet för studien visade att när kvinnor som hade högt välbefinnande fick exponeras för en spegel resulterade det i ett positivt resultat som visade att kvinnorna var mer nöjda med sitt ansikte. En annan grupp som testades

för samma sak, men som inte upplevde ett välbefinnande, minskade deras välbefinnande mer efter experimentet (Mulkens och Jansen, 2009). I denna studies resultat visades det att unga kvinnor som känner något missnöje med sitt utseende motiverades till att göra skönhetsingrepp för att få högre välbefinnande som bidrar till en bättre självbild. Detta kan delvis kopplas till den tidigare studiens resultat, genom att när unga kvinnor ser sig själva i spegeln, och upplever ett missnöje över sitt utseende så minskas deras tillfredsställelse och välbefinnande, som påverkar självbilden.

En annan studie visade att personer som upplevs vara attraktiva, har större chanser att få bra karriärer. Resultatet för denna studie visade att individer som upplevdes attraktiva hade en känsla av makt (Tu, Gilbert & Bono, 2021). Denna studies resultat visade inte på att respondenterna sökte makt genom sin vilja att utföra skönhetsingrepp, utan deras motivation till att utföra skönhetsingrepp var för deras egna skull, som de flesta respondenterna upplevde gav dem en mer positiv självbild. Eftersom respondenterna upplevde att när omgivningen påverkade deras syn på sig själv, bidrog det till missnöje, där de senare strävade efter att må bra och där deras inre bild matchar deras yttre. Dock har ingen respondent pratat om känslan att ha makt och detta kan göra att det kan vara något som respondenterna inte är medvetna om. Men en tolkning som kan göras är att även om inte deltagarna explicit pratade om makt, så skulle strävan efter att få sitt eget utseende att passa bättre med självbilden kunna ses som ett sätt att utöva makt över sig själv, i form av sitt utseende. Individen styr sitt utseende genom skönhetsingreppet, och utövar därför indirekt makt över sig själv och sitt mående.

Forskning har även bevisat att skönhetsingrepp inte gynnar självförtroendet eller självkänslan, men det kan göra att individen känner sig mer nöjd med det som har ändrats (Abraham och Zuckerman, 2011). Denna studies resultat visade att respondenterna upplever sig mer nöjda med det som har ändrats, dock så har skönhetsingreppen som respondenterna har genomfört har bidragit till att de flesta respondenterna kände att de fick en bättre självbild. Missnöjet hos respondenterna minskade när de genomförde ingreppet enligt respondenternas egna beskrivningar. Vilket ledde till att de blev mer nöjda med det som har ändrats och det senare bidrog till bättre självbild hos respondenterna.

En ökad aktivitet på sociala medier kan påverka individers sätt att se på sig själva och individens kroppsuppfattning. Resultaten från en tidigare studie visade att bilder som inte har blivit redigerade, inte bidrar i lika hög grad till utseendefixerad problematik hos människor (Tiggemann och Zinoviev, 2019). Denna studie kan inte besvara frågan kring sociala mediers påverkan på kvinnor. Respondenterna har inte heller i resultatet talat mycket om sociala medier. Dock kan denna studie ge en uppfattning kring att när de unga kvinnorna känner ett visst missnöje så kan det finnas andra faktorer som spelar in, än de som har nämnts i resultatet.

En tidigare studies resultat visade att kvinnor som får syn på bilder där personen är naturlig och inte har smink, bidrog till minskad negativ effekt på kvinnorna. Forskning har visat att de idealiserade bilderna som framhäver attraktiva kvinnor på sociala medier, tidningar kan påverka kvinnor att uppleva missnöje med sitt utseende, som bidrar till ett negativt humör (Fardouly och Rapee, 2019). Denna studies resultat visade att när de unga kvinnorna kände ett missnöje, så upplevde de att det påverkade deras humör som kan kopplas till den tidigare studies resultat. Så ett negativt humör på grund av missnöjet visade att det spelade roll för de unga kvinnornas självbild och deras motivation att vilja utföra skönhetsingrepp, för att kunna må bra och trivas i sig själv.

När människan upplever självbildshot, försöker den att återfå sitt självvärde genom att ha ett stereotypiskt och fördomsfullt tankesätt i förhållande till andra (Kossowska et al., 2016). Resultatet i föreliggande studie visade att respondenterna upplevde att andra i omgivningen såsom skolkamrater, kollegor, partners etcetera hade ett negativt inflytande på deras syn på sig själva. Respondenterna har inte lyft upp under intervjuerna något gällande fördomsfulla tankesätt, eller självbildshot, så den tidigare studiens resultat kan inte direkt kopplas till denna

studies resultat. Dock visade resultatet att strävan efter att den inre bilden ska matcha det yttre, som på ett indirekt sätt skulle kunna ses som ett sätt att skydda sig mot självbildshot. Hotet i detta fall skulle kunna vara att individen inte ser ut såsom omgivningen upplevs signalera hur man ska se ut.

Självbilden kan spela en betydande roll, för de unga kvinnornas motivation att utföra skönhetsingrepp. En självbild kan anses som både negativ samt positiv (Ramnerö, 2017), men om individer upplever en negativ självbild så kan den bidra till att den motiverar de unga kvinnorna att vilja ändra på sig själv för att kunna må bra och där den inre bilden ska matcha det yttre. Vissa respondenter har även benämnt att de har varit med om mobbning, utsatta för kommentarer och andra händelser när de var yngre, och detta har bidragit till att de hade kvar tanken av människors kommentarer kring delar av utseendet. Självbilden börjar redan vid två och tre års åldern skapas och fortsätter att utvecklas desto äldre individen blir (Hwang, 2019). I och med att självbilden fortsätter att utvecklas med åren, kan detta bidra till att de unga kvinnorna är med om händelser under livets gång som hjälper till att konstruera deras självbild, exempelvis uppleva mobbning under skolgången för sitt utseende som kan stärka kvinnornas motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. I denna studies resultat har det visat sig att respondenterna har upplevt mobbning som enligt dem motiverat till skönhetsingrepp och en vilja att förändra sig.

Kvale och Brinkmann (2014) beskriver även deltagarvalidering som applicerades genom att tolkningar gavs tillbaka till respondenten för att ge möjlighet till respondenten att utveckla sin upplevelse. Deltagarvalidering applicerades för att det inte ska leda till missförstånd, göra rätta tolkningar av deltagarnas svar i intervjun men även säkerställa trovärdigheten i deltagarnas uttalanden. Genom att detta tillämpades, ökade chansen till mättnad i intervjumaterialens insamling, genom att deltagarna får utveckla sina uttalanden kring deras upplevelser. De öppna frågorna (Kvale & Brinkmann, 2014) som ställdes var för att få fullständiga svar från deltagarnas upplevelser. Detta gynnade datainsamlingen för att respondenterna gav olika perspektiv av sin upplevelse. Sedan det aktiva lyssnandet (Kvale & Brinkmann, 2014) som tillämpades under intervjutillfällena, bidrog till att intervjuaren signalerade att den var uppmärksam och nuvarande på det som respondenten berättade. Det tillförde även att deltagarna upplevde att de blev förstådda, lyssnade på och blev mer villiga att öppna upp sig och tala om sin upplevelse. Genom det aktiva lyssnandet, underlättade det till att intervjuaren kunde ställa följdfrågor ur deltagarnas berättelser. Det gynnade till att andra perspektiv kunde fångas upp, som stärker kvaliteten i det insamlade materialet.

Validitetens sju stadier (Kvale & Brinkmann, 2014) har beaktats i studien, där planeringen av studien givits mycket tid, samt sökandet av tidigare relevant forskning, teorier samt böcker som hjälpt till med definitioner. Valet av intervjumetod, samt strukturen på intervjuguiden det vill säga semistrukturerad design valdes noggrant, för att bidra till högre validitet i studien. Transkriberingen av intervjumaterialet har lagts mycket tid på, där respondenternas uttalanden inte har blivit förändrade som bidrog till reliabla texter. För att ta ut teman som blev representerade i resultatet, utfördes en tematisering av utskriften där materialet lästes igenom väldigt noggrant ett par gånger. Tematiseringen blev kritisk granskad, och de teman som visades i resultatet uppskattas vara giltiga och valida, som har lett till valida tolkningar utifrån det insamlade, empiriska materialet. Studiens validitet kan överföras på andra kvinnor som har liknande uppfattningar på skönhetsingrepp, men även när det gäller andra kvinnor som lever i liknande levnadsförhållanden. Det blir dock svårare att generalisera i andra länder eftersom det kan finnas andra faktorer som präglar kvinnors självbild och deras motivation till att utföra skönhetsingrepp, exempelvis andra skönhetsideal, andra uppfattningar i omgivningen. Dock kan temat omgivningens direkta och indirekta inflytande i resultatet visa ett sätt på hur omgivningen kan ha ett inflytande. Sedan kan det även vara en svaghet att föreliggande studie inte kan generalisera på en större grupp, dock har detta stärkts genom att författaren har anpassat

sig för de förutsättningarna för uppsatsen genom planering och ramar som finns utifrån resurser, författarens kompetens och tidsspannet som gör att det inte är en brist utifrån det begränsade urvalet.

När det kommer till studiens reliabilitet (Kvale & Brinkmann, 2014), så utfördes intervjuerna ur en semistrukturerad intervjuguide som blev granskad flertal gånger, där den var utformad på ett sätt som skulle ge tillräckligt med material för att kunna ge svar på studiens frågeställning. Intervjuguiden innehöll fjorton frågor, därpå sex följdfrågor exkluderad från följdfrågor som ställdes under själva intervjun. De flesta respondenterna gav fullständiga svar, utifrån olika perspektiv, dock var det en person som gav färre svar men där personens svar uppföljdes med följdfrågor och uppmuntrande att berätta mer (Kvale & Brinkmann, 2014). Författaren som genomförde intervjuerna hade även mycket kunskap om ämnet som studien avhandlar, som bidrog till att respondenterna upplevde att intervjuaren förstod deras uttalanden och att det inte skapade missförstånd. Sedan så var två intervjuer på plats, som gynnade till att intervjuaren kunde uppfatta kroppsspråk men även förmedla ett stödjande kroppsspråk. De andra sex intervjuerna var genom applikationen Zoom, där kroppsspråk var svårare att tolka eftersom respondenterna endast visade ansiktet. Dock visades det ansiktsuttryck, där intervjuaren kunde uppfatta om respondenten ser ledsen ut, glad med mera. Det var dock inga problem med internetuppkopplingar, som medförde att intervjun kunde få ett flyt. Alla respondenter visade sitt ansikte, och innan samt efter intervjun fortsatte konversationer som inte handlade om studien mellan intervjuaren och respondenten.

Det talar för studiens reliabilitet att forskaren inte påverkat respondenternas uttalanden med ledande frågor. Det har endast skett tolkningar där respondenten har haft möjlighet att bekräfta tolkningen eller vidare utveckla sina svar.

Förslag till framtida studier är att man gör fallstudier, för att kunna bidra till en ökad förståelse kring självbilden. Andra förslag kan vara att man gör kvantitativa, experimentella studier som visar självbildens påverkan på unga kvinnor och deras motivation till att genomföra skönhetsingrepp. Andra förslag är att undersöka unga kvinnors tillfredsställelse, kring olika faktorer. Exempel på faktorer är självkänslans roll på tillfredsställelsen med sitt utseende, eller tillfredsställelse efter att ha genomfört ett visst skönhetsingrepp och dess påverkan på deras självbild. Detta förslag kring kvinnors tillfredsställelse kan göras både med en kvalitativ och en kvantitativ metodik.

Denna studie kan medföra utvidgad förståelse kring hur självbilden upplevs spela roll för unga kvinnors motivation att vilja utföra skönhetsingrepp. Denna studie kan hjälpa unga kvinnor att få en förbättrad självbild eftersom den hjälper unga kvinnor att få kännedom om exempelvis omgivningens roll som senare kan bidra till missnöje. Unga kvinnor kan senare uppleva en stark vilja att må bra, och att deras inre bild ska matcha det yttre som kan motivera dem till att förändra sig själva genom skönhetsingrepp.

Referenser

- Abraham, A., & Zuckerman D. (2011). Adolescents, celebrity worship, and cosmetic surgery. *Journal of adolescent health, 49*(5), 453-454. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2011.08.014>
- Adams, J. (2010). Motivational narratives and assessments of the body after cosmetic surgery. *Qualitative health research, 20*(6), 755-767. <https://doi.org/10.1177/1049732310362984>
- Askegaard, S., Gertsen M. C., & Langer R. (2002). The body consumed: reflexivity and cosmetic surgery. *Psychology & marketing, 19*(10). <https://doi.org/10.1002/mar.10038>

- Benton, C., & Karazsia B.T. (2015). The effect of thin and muscular images on women's body satisfaction. *Body image*, 13, 22-27. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2014.11.001>
- Braun, V., & Clarke, V. (2008). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3. uppl.). Liber.
- Ericksen, W.L., & Billick S.B. (2012). Psychiatric issues in cosmetic plastic surgery. *Psychiatric quarterly*, 83(3), 343-353. <https://doi.org/10.1007/s11126-012-9204-8>
- Fardouly, J., & Rapee R.M. (2019). The impact of no-makeup selfies on young women's body image. *Body image*, 28, 128-134. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2019.01.006>
- Hedengran, L. (2020). Lag om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar. *Regeringen*.
- Hein, H.H. (2012). *Motivation: motivationsteorier & praktisk tillämpning*. (1. uppl.) Liber.
- Hwang, P. & Nilsson, B. (2019). *Utvecklingspsykologi*. (4. uppl.). Natur & Kultur.
- Karolinska Institutet. (2022). *Surgery, plastic*. Svensk meSH. <https://mesh.kib.ki.se/term/D013518/surgery-plastic>
- Kossowska, M., Bukowski M., Guinote A., Dragon P., & Kruglanski A.W. (2016). Self-image threat decreases stereotyping: The role of motivation toward closure. *Motivation and emotion*, 40(6), 830-841. <https://doi.org/10.1007/s11031-016-9582-6>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur.
- Mulkens, S., Jansen, A. (2009). Mirror gazing increases attractiveness in satisfied, but not in dissatisfied women: A model for body dysmorphic disorder? *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*. 40(2). <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2008.10.001>
- Nordengrip, C., (2020). Sjukersättning efter skönhetsoperationer. *Riksdagen*. https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/interpellationsdebatt/sjukersattning-efter-skönhetsoperationer-_H810410
- Ramnerö, J., Gustavsson, T. & Lundgren, T. (2017). *Må dåligt: om psykopatologi i vardagslivet*. (Första utgåvan). Natur & kultur.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Tengblad, C. (2009). *Självbild: ett lärande material upplevt och framfört av Cajsa Tengblad*. (4. uppl.) CTE (Cajsa Tengblad Education).
- Tiggemann, M., & Zinoviev K. (2019). The effect of #enhancement-free Instagram images and hashtags on women's body image. *Body image*, 31, 131-138. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2019.09.004>
- Tu M., Gilbert E.K., & Bono J.E. (2021). Is beauty more than skin deep? Attractiveness, power, and nonverbal presence in evaluations of hirability. *Personnel Psychology*. 75(1), 119-146. <https://doi.org/10.1111/peps.12469>
- Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Sven Stafström